

ТДАТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

МАТЕРІАЛИ
XI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2023 РОКУ

Запоріжжя 2024

УДК [633+634+614+502/504+664](043)
Т 13

XI Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Факультет агротехнологій та екології: матеріали XI Всеукр. наук.-техн. конф., 19-23 лютого 2024 р. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 135 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень, поданих на XI Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://elar.tsatu.edu.ua/?locale=uk>

Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

<http://www.tsatu.edu.ua/ate/nauka/publikaciji-zdobuvachiv-vyschoji-osvity/>

ІНТЕРНЕТ-сторінка факультету агротехнологій та екології

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/> сторінка

Ради молодих учених та студентів ТДАТУ

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/naukovi-vydannja/>

«Наукові видання»ТДАТУ

Відповідальний за випуск: к.с.-г.н., доцент кафедри геоecології і землеустрою Вікторія Скиба

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2024

ЗМІСТ

стр.

Басянець С.В.	РЕСУРСОЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ.....	6
Бедрик Б.О., Сидоренко М.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	8
Безь І.М.	АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ГАЛУЗІ ВИРОБНИЦТВА СОКІВ В УКРАЇНІ.....	10
Безь І.М.	РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СОКУ АБРИКОСОВОГО ТА АЛИЧЕВОГО З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКСТРАКТУ СТЕВІЇ.....	13
Береславська П.О.	СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БАТАТУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ РОЗСАДИ.....	16
Белов І.М.	МАРМЕЛАДНІ ВИРОБИ ЗІ ЗБІЛЬШЕНИМ ВМІСТОМ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	18
Бугаєв О.В.	РОЗРАХУНКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, ЯКІ ПРОДУКУЮТЬСЯ БІОВІДХОДАМИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)...	20
Виборнова Ю.І.	МОНІТАЖНИЙ ОПІК ВИШНІ – ШКОДОЧИННІСТЬ І ПРОФІЛАКТИКА.....	24
Ганчева А.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ДЕСЕРТУ ФОНДАН.....	26
Глаговська А.	ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНИХ БРУНЬОК ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ ВЛІТКУ 2021 І 2022 РОКІВ ПІД ВРОЖАЙ 2022 І 2023 РОКІВ.....	27
Гордовий І.С., Каменєва О.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ НА ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	28
Дериглазов Д.Г., Фатєєва О.П.	СУПУТНИКОВИЙ МОНІТОРИНГ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВБУ АРХІПЕЛАГ ВЕЛИКІ І МАЛІ КУЧУГУРИ.....	30
Дзюба Є.Д.	ОСНОВНІ ВИДИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ.....	33
Іванчегло В.С.	АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОЩУВАННЯ ОБЛІПИХИ В УКРАЇНІ.....	37
Каріна Я.М., Акименко А.С.	АГРОБІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СУНИЦІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	40
Кацька В.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ВЕГАНСЬКОГО СОЧЕВИЧНОГО ХЛІБА.....	42
Кінаш Д.В.	ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	43
Ковальчук Д.І.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСО-РОСЛИННИХ НАПІВФАБРИКАТІВ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	45
Коломоєць А.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЙОГУРТУ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СПОРТИВНОГО ХАРЧУВАННЯ З ЕКСТРАКТОМ ЯЛІВЦЮ ТА ГРЕЙПФРУТОМ.....	47
Коробова Я.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БЕЗЛАКТОЗНОГО ПОЛУЧИНОГО ПРОМБІРУ.....	49
Коцюба М.Ю., Саніна О.В.	ПОСІВНА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ	50

Кривенко Є.Г.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	51
Крижньов Р.С.	<i>ASIMINA TRILOBA</i> (L.). ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	54
Кужель В.	ДОСЛІДЖЕННЯ МАСИ ТА ДІАМЕТРУ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ЩО ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ САДІВНИЧИХ ГОСПОДАРСТ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	56
Курковський С.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ.....	58
Кухта Є.О.	ОЦІНКА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗІ СТІЙКІСТЮ ДО ХВОРОБ І УРОЖАЙНІСТЮ.....	60
Кюрчева Ю.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КУКУРУДЗЯНИХ ПАЛИЧОК.....	62
Лактіонов Д.Л.	ГЕРБІЦИДНИЙ ЗАХИСТ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	63
Лещук А.К., Лещук Д.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ЛОХИНИ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ В УМОВАХ ПОМІРНО-КОНТИНЕНТАЛЬНОГО КЛІМАТУ НІМЕЧЧИНИ.....	65
Любчинська О.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРУП'ЯНИХ СНІДАНКІВ...	67
Мазуркевич А., Живиця Д., Громов А.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПЛОДІВ ДЮКІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ.....	68
Макарчук Б. М.	ВЕРМИКОПОСТ ЯК УНІВЕРСАЛЬНЕ ОРГАНІЧНЕ ДОБРИВО І ПОЛІПШУВАЧ ҐРУНТУ.....	70
Макарчук Б. М.	ЗАСТОСУВАННЯ БІОЧАРУ У ОРГАНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР.....	71
Масалабов О.	СЕНСОРНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	73
Машківський В.В.	ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ ЗА ДІЇ УДОБРЕННЯ.....	75
Мітяєв І.С.	ОБЛІПИХА - СПОЖИВЧІ ТА ЦІННІ ВЛАСТИВОСТІ КУЛЬТУРИ.....	77
Муравйова О.А.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯКИХ СИРІВ.....	79
Пендрак Я.І.	УДОБРЕННЯ РІПАКУ ЗА ДІЇ РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	81
Подзега Д.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЯГІД ГОДЖІ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	83
Покопцев В.О., Саніна О.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	85
Прасолов Д.С.	ВЛАСТИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КАРАГЕНАНУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	87
Прасолов Д.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ОБРОБКИ ПИВА З ВИКОРИСТАННЯМ КАРАГЕНАНУ.....	90
Розумейко А.А.	ВЕГАНСЬКИЙ БРАУНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІВСЯНОГО МОЛОКА: СМАЧНА ТА ЗДОРОВА АЛЬТЕРНАТИВА.....	93
Савва О.С.	ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ НА ОСНОВІ БІСКВІТІВ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ВМІСТОМ ЦУКРУ В НАЧИНКАХ.....	94

Савельєва Н.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ...	95
Салько Д.С.	ОГЛЯД ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ФАКЕЛУ ВИКИДІВ ВІД СТАЦІОНАРНОГО ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	97
Севастьянович М.В.	ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БОРОШНЯНИХ ВИРОБІВ З ЛИСТКОВОГО ТІСТА З ГРИБНИМИ НАЧИНКАМИ.....	101
Сокот О.Є.	ОЦІНКА ТЕХНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ХЛІБА З ДОДАВАННЯМ ВІДВАРЕНИХ ГРИБІВ ГЛИВИ.....	102
Старостюк В.Є.	НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ В ОХОРОНІ ПРАЦІ.....	104
Стахник Д.А.	ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ ЗА ПОКАЗНИКАМИ МІКРОКЛІМАТУ	107
Татти Т.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КРАФТОВИХ СИРІВ.....	110
Ткаченко А.Г.	ОЦІНКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ УРОЖАЮ ГРИБІВ LENTINULA EDODES (BERK.) PEGLER.....	111
Тоцька О.П.	БОТАНІКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ASIMINA TRILOBA (L.) DUN.	114
Туряк К.С.	ЗАКОНОДАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ТА ПРАКТИКА ПОВОДЖЕННЯ З БІОВІДХОДАМИ В КРАЇНАХ ЄС.....	117
Угріна П.О.	ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ФРУКТОВО-ОВОЧЕВОЇ ПАСТИЛИ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	121
Українець В.М.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАВ'ЯНИХ ЧАЇВ.....	122
Фашевська М.	ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ.....	123
Хитриченко В.М.	ЗАХИСТ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВІД ВИКИДІВ ПРОМИСЛОВОГО ПИЛУ.....	125
Чернишова П.А.	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ СУПУТНИКОВОГО МОНІТОРИНГУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТУПЕНЯ ЕРОДОВАНOSTІ ҐРУНТІВ.....	127
Шабанов Д.І.	ЗАГРОЗИ ЕКОСИСТЕМАМ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	130
Шипиленко Є.А.	БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЕВ ПЕРСИКУ ЗА МІКОРИЗАЦІЇ КОРЕНІВ СИМБІОТИЧНИМИ ГРИБАМИ.....	132
Яковенко А. А.	ЗНИЩЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВІД ПОЖЕЖ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ.....	134

2. Ivanova, I., Serdyuk, M., Malkina, V., Priss, T., Herasko, T., & Tymoshchuk, T. (2021). Investigation into sugars accumulation in sweet cherry fruits under abiotic factors effects. *Agronomy Research*, 19(2), 444-457. doi: [10.15159/ar.21.004](https://doi.org/10.15159/ar.21.004).
3. Wu, P., Jia C., Fan, S., & Sun Y. (2018). Principal component analysis and fuzzy comprehensive evaluation of fruit quality in cultivars of cherry. *Transactions of the Chinese Society of Agricultural Engineering*, 34(17), 291-300. doi: 10.11975/j.
4. Zhang, Y., Liu, H., & Chen, Z. (2018). Comparison of Levene's test and Brown-Forsythe test under violation of normality and homogeneity of variance assumptions. *Journal of Modern Applied Statistical Methods*, 17(1), 28-44. doi: 10.22237/jmasm/1517389560.

Науковий керівник: Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. професора В.В. Калитки, Тимошук Т.М., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. професора В.В. Калитки Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ ЗА ДІЇ УДОБРЕННЯ

Машківський Віктор - аспірант 1 року навчання спеціальності «Агрономія»
email: Vitya_m1983@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Асортимент яблуні постійно оновлюється, а це ставить нові завдання щодо застосування екологічно безпечних препаратів та визначення особливостей їх впливу на показники якості плодів [1, 2]. Яблуня впевнено займає перше місце серед плодівих і ягідних культур в Україні. Однак у науковій літературі недостатня кількість інформації щодо впливу позакореневого живлення біопрепаратами на якість плодів яблуні, хоч вони мають важливе значення в харчуванні людини. Аналізуючи споживчий кошик населення нашої країни, можна впевнено стверджувати, що в ньому серед продуктів харчування основну позицію займають картопля та хліб. Натомість потреба у плодах і ягодах задовольняється лише на 35–45 % (Шевчук, 2022). Плоди і овочі – головне джерело багатьох мінеральних елементів, необхідних людському організму, зокрема яблука містять значну кількість цукрів, органічних кислот, пектинових речовин. За даними різних авторів, середньорічна фізіологічно необхідна норма їх споживання людиною становить 60–70 кг. Для забезпечення повноцінного харчування населення необхідно якомога краще збалансувати річний план постачання високоякісних свіжих плодів. На даний час важливого значення набуває взаємодія макро- та мікроелементів із ґрунтом, рослинами, тваринами й людиною та у зв'язку з інтенсифікацією сільського господарства через необхідність охорони навколишнього середовища від можливого забруднення добривами, гербіцидами, пестицидами, відходами промисловості й іншими техногенними матеріалами.

Копитко П.Г., Яковенко Р.В. досліджували продуктивність яблуні сорту Айдаред за різного удобрення в повторно вирощуваному насадженні в Правобережному Лісостепу України. Дослідниками визначено, що органічне удобрення найбільш позитивно впливало на формування показників родючості ґрунту (вміст гумусу і рухомих елементів живлення, реакцію ґрунтового середовища, біологічну активність ґрунту) й відповідно підвищувалася урожайність дерев на насінній підщепі – на 27,7 % та на підщепі М4 – на 24,4 % порівняно з величиною врожаю у контрольному варіанті без удобрення та, відповідно, на 11,0 і 10,4 % порівняно з варіантом мінерального удобрення. Рівень урожайності за органо-мінерального удобрення був проміжним. У такій же закономірності дещо поліпшувались якісні показники яблук: розмір, вихід вищого і першого товарних сортів, уміст у них сухих розчинних речовин, цукрів і органічних кислот [3].

Дослідниками Півдня Степової зони України визначено, що реакція плодкових дерев на зміни умов мінерального живлення виражається у різних проявах функцій рослин. А саме: у збільшенні вегетативного приросту, посиленні закладання плодкових бруньок і зав'язуванні плодів, зменшенні осипання зав'язі, формуванні врожаю. За їх думкою із сукупності цих елементів складається в кінцевому підсумку дія добрив на врожайність як головного показника в оцінці ролі й значення добрив. До того ж роль елементів живлення, зокрема азотом, не закінчується впливом на органосинтетичну діяльність, ріст і розвиток дерев. Один з найважливіших факторів в оцінюванні дії поживних речовин на кінцеву продукцію – це якість плодів, яка може змінюватися як у кращий, так і в гірший бік, а також структура врожаю [4].

Вінцовською Ю. Ю. проведено дослідження (2013 - 2015 рр.) щодо визначення впливу позакореневої обробки дерев яблуні препаратами "Атонік Плюс" і "Вапор Гард" на формування показників якості плодів (вміст сухих розчинних речовин (СРР), органічних титрованих кислот і цукрів). літнього сорту Ямба. Встановлено, що застосування першого з названих препаратів перед другою хвилею опадання зав'язі та збором урожаю сприяло збільшенню кількості сухих розчинних речовин і цукрів та зменшенню нагромадження органічних титрованих кислот у плодах, і тим самим - покращанню смакових якостей останніх. У разі обробки антитранспірантом "Вапор Гард" під час першої хвилі опадання зав'язі та перед збиранням плодів у них підвищився вміст цукрів у порівнянні з контролем.

Для отримання високих урожаїв в інтенсивних плодкових насадженнях велике значення має застосування удобрення, що сприяє забезпеченню потреб рослини в мінеральному живленні. Проте внесення добрив у ґрунт не завжди дає змогу повністю досягти цієї мети (Горб, 2010). Таку ситуацію може виправити позакореневе підживлення протягом вегетаційного періоду. Воно коригує живлення дерев, а також запобігає розвитку функціональних розладів у рослинах. У зв'язку з вимогами стосовно максимальної екологізації сільськогосподарського виробництва, збільшення безпеки для навколишнього середовища та людини пріоритет надається препаратам нешкідливим для теплокровних організмів. За літературними даними, позакореневе підживлення позитивно впливає на силу цвітіння, збільшує кількість квіткових бруньок, стимулює плодоутворення, зменшує опадання зав'язі і плодів, сприяє прикріпленню їх до кльчатки. У випадку позакореневого внесення мінеральних добрив можна внести через листя у 1,5–2 рази більше поживних і фізіологічно активних речовин, ніж з іншими формами удобрення. Під впливом позакореневої обробки макро-, мікроелементами та хелатними добривами у плодах яблуні спостерігалось достовірне збільшення порівняно з контролем вмісту СРР – на 12–32 %, аскорбінової кислоти – на 6–15 %, розчинних цукрів – на 8–13 %, розчинного пектину – на 6–15 %, протопектина – на 8–15 %. (Вінцовська, 2016). Тому, проведення досліджень на 4 сортах яблуні за використання 4 -х кальцієвмісних препаратів 3 -х разовим повторенням є актуальним.

Список використаних джерел:

1. Kondratenko T. E. Potentsiina produktyvnist sortiv yabluni i riven yii realizatsii zalezno vid tekhnologii ta zony vyroshchuvannia. *Biological sciences and problems of crop production: Collection of scientific works of Uman State Agrarian University* . Uman, Ukraine: 2003. P. 470–474.
2. Zhuk V., Barabash L., Krivoshapka V. & Boldizheva L. The efficiency of growing promising apple varieties selected by the Institute of Horticulture NAAS in intensive plantations. *Bulletin of Agrarian Science*. 2022. Vol. 100(2). P. 34–41. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202202-05>.
3. Копитко П. Г., Яковенко Р. В. Продуктивність яблуні сорту Айдаред за різного удобрення в повторно вирощуваному насадженні. *Вісн. ХНАУ. Серія : Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво і зберігання*. 2019. №1. С. 30-40.
4. Малюк Т. В. , Козлова Л. В. Формування якості плодів яблуні та груші в залежності від умов азотного живлення рослин. *Гончарівські читання: матеріали Міжнар. наук.-практ.*

конф. присвяченої 91-річчю з дня народження доктора с.-г. наук, проф. Гончарова М. Д. (м. Суми, 25-26 травня 2020 р.). Суми, 2020. С. 109-111.

5. Вінцковська Ю. Ю. Вплив позакореневої обробки насаджень яблуні (*malus domestica* botkh.) біопрепаратами на формування показників якості плодів. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2016. № 1-2. С. 107-112.

Науковий керівник: Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. професора В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

ОБЛІПИХА - СПОЖИВЧІ ТА ЦІННІ ВЛАСТИВОСТІ КУЛЬТУРИ

Мітяєв І.С. *email:mitaevigor17@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Здорове харчування протягом всього життя людини сприяє профілактиці цілого ряду захворювань і порушень здоров'я. Саме розширення асортименту виробництва харчової продукції рослинного походження сприяє оптимізації структури харчування населення України. Широке впровадження малопоширених ягідних культур дозволить створити в Україні виробництво нових видів продуктів харчування з протизапальним, полівітамінними, бактерицидними, епітелізуючими, гранулюючими, знеболювальними та антиоксидантними властивостями.

Обліпіха звичайна, або щець звичайний (*Hippophae rhamnoides*) є цінною лікарською, харчовою і лісозахисною культурою, яка набула світового значення. Культурний ареал обліпіхи поширився на країни Східної Європи, Кавказ, Сибір, Середню Азію, Північну та Південну Америку. Ареал підвиду карпатського заходить на територію України у гирлі Дунаю. Успішна селекційна робота проводиться в Німеччині, Китаї та інших країнах. Зростає вона на піщаних ґрунтах поблизу водойм у нижньому ярусі тополевих і вербових лісів або утворює чисті чагарникові зарості. [1].

Обліпіха є дводомною, вітрозапилювальною рослиною. Завдяки симбіотичним взаємовідносинам з азотфіксуючими бактеріями здатна зростати на ґрунтах з низькою родючістю. Пгодно-кліматичні умови України цілком відповідають, за належної агротехніки, вирощуванню обліпіхи та придатні для культивування її у садах, на дачах, присадибних ділянках, аматорських та фермерських господарствах. Але в промислових насадженнях ця культура поки що не використовується. Проте завдяки своїй споживчій цінності, унікальності, перспективності використання у харчовій, переробній, фармацевтичній та косметичній промисловості, ця ягода потребує подальшого розширення ареалу вирощування в Україні.

Метою роботи було проаналізувати споживчі та цінні властивості обліпіхи звичайної та можливість введення культури до промислового вирощування в Україні.

У роді Щець (*Hippophaë* L.) родини Маслинкові (*Elaeagnaceae* Juss.) нараховують 7 видів і 9 підвидів.

До сортів української селекції відносяться Київський янтар, Либідь, в Артемівській дослідній станції розсадництва створено десертний сорт Солодка жінка та низку перспективних форм [2]. Обліпіха отримала народні назви: білотерен, верботерен, дереза, золоте дерево, плоховник жостероподібний, терен таловий, щець саклаковий.

Обліпіха - це кущ заввишки 0,5 — 4 м, або невелике дерево з колючими гілками до 10 м заввишки. Плоди в пучках щільно обліплюють гілки (рис. 1), звідти і назва рослини. Її крона розлога, але часто негуста. Гілки довгі, колючі, густо улишені. Молоді пагони з дрібними кулястими бруньками, вкриті сріблястими лусочками, а багатолітні гілки — сірі, бурі, або темно-бурі. Листки завдовжки 2—3 см, завширшки близько 0,5 см, лінійно-